

	1933	1934	1935	Total	Percentatge
Casos notificats	434	479	507	1.420	
Infectats per contagi directe.....	36	59	26	121	18'9
» » ingestió de mariscs crus.....	34	61	86	181	28'3
» » gelats de venedors ambulants.....	21	12	45	78	12'2
» » amanides.....	3	6	9	18	2'8
» » aigua de pou.....	10	4	11	25	3'9
» » » de les fonts dels voltants.....	2	11	2	15	2'3
» » » de mar.....	—	—	31	31	—
» » portadors de gèrmens.....	4	3	—	7	—
Casos importats.....	52	55	55	162	25'3
» d'origen indeterminat.....	272	268	242	782	—

La part interessant de la relació anterior és precisament que són dades referents a anys bons en morbiditat tifosa. El 1933, com diguérem, fou el millor que en cinquanta-sis anys ençà ha tingut Barcelona, en el que es refereix a la tifosa. Si l'any 1934 augmenten lleugerament la morbi-mortalitat, no denuncia, però, l'activitat d'un nou focus, ni tampoc una grossa exacerbació dels constants. Els casos de tifus que s'escaigueren palesen la baixa de l'endèmia tifòdica i també en palesen la continuïtat i permanència. Per la seva distribució no denunciaven cap focus epidèmic que actuï d'una manera violenta i massiva sobre un conjunt més o menys extens de la ciutat i demostraven, en canvi, la persistència de petites zones de contagi. Dins l'anormalitat fou un any que podem considerar perfectament normal, sense cap fet extraordinari i fora del to que atraguí l'atenció ni desorbità la tasca del facultatiu. És el que cal per a l'observació científica. Perquè, si per al vulgus pot ésser educatiu el fet insòlit, per al científic ho és el fet comú, que escapa correntment a l'atenció del profà. És justament aquesta persistència la que necessita el científic per a deduir lleis i ensenyaments.

En aquest article nosaltres no analitzarem en detall cada un dels orígens esmentats. Amb detenció i valorant la importància del problema que cadascú crea i de la seva solució, ho farem en articles pròxims. No obstant, l'enumeració de les causes és tant interessant que, malgrat després haguem de repetir els conceptes, donarem una visió ràpida i en derivarem les conseqüències que podem treure del conjunt.

El focus més important de l'enumeració anterior és el que produeixen els mariscs crus. En 181 casos se l'atribueix com a causa infectant. Malgrat la relativitat de les nostres dades, potser cal meditar en el fet que la seva acció contaminadora creix durant els tres anys ressenyats 34, 61 i 86 són els casos que corresponen a 1933, 1934 i 1935.

Es que hi ha un fet colpidor, que Barcelona no té en compte, encara que, de tant en tant, se'n parla i fins i tot s'intenta atraure l'interès del ciutadà: Barcelona infecta el seu mar amb persistència, amb intensitat, d'una manera imprudent i temerària. Les seves clavegueres aboquen constantment els detritus urbans a la mar que ens envolta i la transformen en claveguera també. El que és esplai de l'esperit per a la seva bellesa; que és esplai del cos i fortitud, com a gaudi i com a esport; el que és i ha estat camí del món i de progrés, d'on sortia i entrava riquesa i entrava i sortia cultura; la mar, que tantes grandeses ens ha portat i tantes cal esperar-ne, per una deficient concepció de l'urbanisme, o oblid, o negligència imperdonable, és infectat per qui havien de netejar-lo i en venjança comporta el seu contacte infecció i malaltia. En 1935 ens porta les dades de l'Institut una procedència d'infectats que no té partida en els anys anteriors: són 31 que atribueixen a l'aigua del mar el contagi. Aigua del mar que, com és natural, ha estat absorbida per mitjà del bany perquè la ingesta directa és rara. Però si l'aigua del mar no és pròpia per a beure, els musclos són propis per a menjar i als musclos, que viuen al mig del podrimen de la ciutat residual, cada any porten malaltia llarga i potser la mort a molts ciutadans.

Segueix en importància numèrica els casos vinguts de fora amb la malaltia. A part dels que puguin venir de terres no catalanes, cal fer constar que el percentatge més gran de tifòdics forans procedeixen de pobles catalans. Sobretot, durant les vacances d'estiu són molts els barcelonins que contrauen la malaltia en les viles de repòs. Per a demostrar que és un problema seriós, només cal dir que, des de l'any 1924 al 1932 el nombre de casos importats i que moren són 404 en un total de 2.030 tifòdics morts, que hi ha hagut durant els nou anys esmentats. Representen, doncs, prop d'un 20 per 100. En les dades anotades afirmen aquest origen els 162 ti-